

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Τηλ. : 210-6411526
Fax : 210-6411523

Αθήνα, 11 Ιουλίου 2018

Αριθ. Πρωτ. 6966

Αρ. Γνωμοδότησης: 10

Π ρ ο ς

Τον κ. Πρύτανη

του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΘΕΜΑ: Εφαρμογή του άρθρου 76§3 Ν. 4485/2017 – Γνωμοδοτική αρμοδιότητα του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου – Γενικές οδηγίες, παραγγελίες και συστάσεις του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

Με το υπ' αριθ. πρωτ. 923/27-6-2018 έγγραφό σας ζητήσατε να γνωμοδοτήσουμε (αυτολεξεί: να διευθετήσουμε το ζήτημα με σχετική οδηγία – γνωμοδότησή μας) αναφορικά με την εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 76§3 Ν. 4485/2017 στις υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονται μέλη των διοικήσεων των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) των ΑΕΙ, των οποίων διερευνάται ποινική ευθύνη για μη είσπραξη υπέρ των λογαριασμών αυτών των κρατήσεων από επιχειρηματική δραστηριότητα, ελευθέριο επάγγελμα ή κάθε είδος έργου προσωπικού των ΑΕΙ.

Επί του εν λόγω θέματος, θεωρούμε αναγκαίο να επισημάνουμε τα ακόλουθα:

A. Το αντικείμενο και τα όρια της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου προβλέπονται στη διάταξη του άρθρου 25§2 του Κώδικα

Οργανισμού των Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ΚΟΔΚΔΛ – Ν. 1756/1988, όπ. ισχ.), συνίσταται δε η αρμοδιότητά του αυτή στη διατύπωση της γνώμης του γενικώς και αφηρημένως ως προς την αμφιλεγόμενη έννοια διατάξεων νόμων επί ζητημάτων γενικότερου ενδιαφέροντος, και πάντως όχι επί υποθέσεων επί των οποίων επελήφθησαν ήδη ή πρόκειται να επιληφθούν οι αρμόδιες δικαστικές αρχές, ή επί θεμάτων που απασχόλησαν ή πρόκειται να απασχολήσουν τα δικαστήρια ή τα δικαστικά συμβούλια, προς αποφυγή επηρεασμού της κρίσης τους, ενόψει μάλιστα και των προβλεπομένων ενδίκων μέσων και βοηθημάτων (βλ. Γνωμοδ. Εισ. ΑΠ 47/1994 [Π. Ζαβολέα] σε Π. Κατραλή, Γνωμοδοτήσεις της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου 1951-1994, 1994, σελ. 17, Γνωμοδ. Εισ. ΑΠ 2771/1994 [Στ. Κουτελιδάκη], ΕλλΔνη 1995, 1661, Γνωμοδ. Εισ. ΑΠ 752/1995 [Στ. Κουτελιδάκη], Υπερ. 1996, 366, Γνωμοδ. Εισ. ΑΠ 5/2001 [Δ. Κατσιρέα], Ποιν. Δικ. 2002, 30 και πρόσφατες Γνωμοδοτήσεις Εισ ΑΠ 1/2018 και 2/2018 [Β. Πλιώτα] Ποιν Χρ 2018, 328 = Ποιν Δικ 2018, 208, 5/2018 [Ε. Σπυροπούλου] και 9/2018 [Κ. Παρασκευαΐδη], αναρτημένες στην ιστοσελίδα eisar.gr, καθώς και Ευτύχη Φυτράκη, Ο εισαγγελέας και το κράτος δικαίου, ΤοΣ 2008, σελ. 351 επ. 389, 390). Η πάγια αυτή (αυτο)περιοριστική θέση της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου ως προς τη γνωμοδοτική της αρμοδιότητα, με βάση τη διάταξη του άρθρου 25§2 ΚΟΔΚΔΛ, συνδυάζεται και με την παραδοχή ότι το αντικείμενο της γνωμοδότησης του Ανώτατου Εισαγγελέα πρέπει να αφορά ευρύτατες κατηγορίες προσώπων, αφού μόνον τότε πρόκειται περί θέματος που παρουσιάζει γενικότερο ενδιαφέρον (βλ. Γνωμοδ. Εισ ΑΠ 1/2005 [Β. Μαρκή], Ποιν. Δικ. 2005, 170).

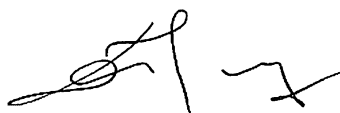
Β. Εξάλλου, είναι γνωστό ότι ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ως προϊστάμενος όλων των εισαγγελικών λειτουργιών της Χώρας (άρθρο 24§4 εδ. β ΚΟΔΚΔΛ), έχει το δικαίωμα να απευθύνει προς αυτούς παραγγελίες, γενικές οδηγίες και συστάσεις (άρθρο 24§5 στοιχ. α ΚΟΔΚΔΛ), η δε εποπτεία που ασκεί

κατά το νόμο (άρθρο 19§§1 στοιχ. γ, 2 ΚΟΔΚΔΛ) στις Εισαγγελίες της Χώρας συνίσταται στην επίβλεψη και στην έκδοση γενικών οδηγιών. Ωστόσο, ομόφωνα γίνεται δεκτό ότι οι γενικές οδηγίες του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου έχουν την έννοια του συντονισμού των εισαγγελικών λειτουργιών και δεν πρέπει να αφορούν τον χειρισμό συγκεκριμένης υπόθεσης (βλ. Π. Δημόπουλου, Η Εισαγγελία, 2000, σελ. 91, και Ευτ. Φυτράκη, όπ. παρ. σελ. 368). Δηλαδή, δεν επιτρέπεται η γενική καθοδήγηση να εξειδικεύεται σε συγκεκριμένη παρέμβαση επί της ουσίας με την επιβολή ορισμένης αξιολόγησης των αποδείξεων ή ορισμένης επιστημονικής άποψης (βλ. Ευτ. Φυτράκη, όπ. παρ.). Είναι προφανές ότι οι παραπάνω παραδοχές βασίζονται και στη διάταξη του άρθρου 19§3 ΚΟΔΚΔΛ, σύμφωνα με την οποία «οποιαδήποτε οδηγία, σύσταση ή υπόδειξη σε δικαστικό λειτουργό για ουσιαστικό ή δικονομικό θέμα σε συγκεκριμένη υπόθεση ή κατηγορία υποθέσεων είναι ανεπίτρεπτη και συνιστά πειθαρχικό αδίκημα», σχετίζονται δε με τη λεγόμενη «εσωτερική λειτουργική ανεξαρτησία» των δικαστών και των εισαγγελέων (βλ. Ι. Γιαννίδη, Δικαιοσύνη [ως θεσμός και ως οργάνωση], 2016, σελ. 64).

Γ. Στην προκείμενη περίπτωση (του θέματος του εγγράφου σας), πράγματι στο νόμο 4485/2017 («Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις») περιέχεται και η ακόλουθη διάταξη, στο άρθρο 76§3: «3. Οποιασδήποτε φύσης ευθύνη των διοικήσεων των Α.Ε.Ι. και των αντίστοιχων Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) για μη είσπραξη, υπέρ των λογαριασμών αυτών, των κρατήσεων από επιχειρηματική δραστηριότητα, ελευθέριο επάγγελμα ή κάθε είδους έργο προσωπικού των Α.Ε.Ι., ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο γεννήθηκαν οι σχετικές οφειλές, γεννάται το πρώτον μετά την έναρξη ισχύος της κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν. 4009/2011, όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του ν. 4415/2016 (Α' 159) και την άπρακτη παρέλευση των προθεσμιών που προβλέπονται στην

περίπτωση β' για την έκδοση και κοινοποίηση των πράξεων επιβολής των οφειλόμενων κρατήσεων. Οι προγενέστερες του χρόνου αυτού διοικήσεις των Α.Ε.Ι. και των αντίστοιχων Ε.Λ.Κ.Ε. δεν ευθύνονται για μη είσπραξη των παραπάνω οφειλών». Σύμφωνα με τις προεκτεθείσες (υπό στοιχείο Α) σκέψεις, η ερμηνεία και η επιλογή της ορθής εφαρμογής αυτής της διάταξης (και ιδίως του δευτέρου εδαφίου της) δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο γνωμοδότησης του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου εάν το θέμα αυτό αφορά συγκεκριμένη υπόθεση εκκρεμούσα ενώπιον δικαστηρίου ή δικαστικού συμβουλίου. Από τα υπάρχοντα στοιχεία προκύπτει ότι η αναζήτηση ποινικών ευθυνών μελών των διοικήσεων ΑΕΙ και ΕΛΚΕ για μη είσπραξη υπέρ των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας των κρατήσεων από επιχειρηματική δραστηριότητα, ελευθέριο επάγγελμα ή κάθε είδος έργου προσωπικού των ΑΕΙ, ξεκίνησε από τον αρμόδιο εισαγγελέα πριν από τη θέση σε ισχύ του Ν. 4485/2017 και ήδη εκκρεμούν ποινικές δικογραφίες (για απιστία σχετική με την υπηρεσία υπό τις περιστάσεις του Ν. 1608/1950), οι οποίες, μετά κυρία ανάκριση βρίσκονται στο στάδιο της σύνταξης εισαγγελικής πρότασης προς το αρμόδιο Συμβούλιο Εφετών για έκδοση βουλεύματος. Συνακόλουθα, δεν καταφάσκειται αρμοδιότητά μας για γνωμοδότηση επί του ζητήματος, για το οποίο επίκειται κρίση του Δικαστικού Συμβουλίου. Ομοίως, δεν υφίσταται πεδίο εκδόσεως οδηγίας από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου διότι, κατά τα ήδη εκτεθέντα (υπό στοιχείο Β), μία τέτοια οδηγία θα αποτελούσε ανεπίτρεπτη παρέμβαση στον επί της ουσίας χειρισμό των συγκεκριμένων ποινικών υποθέσεων.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Δημήτριος Παπαγεωργίου

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ:

1. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
2. κ.κ. Εισαγγελείς Εφετών της Χώρας και δι' αυτών στους κ.κ. Εισαγγελείς Πρωτοδικών περιφέρειάς τους.

Μ.Π.